Яшна, камол топ, Совет Ўзбекистони!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 44 (4550). | 2 март, 1971 йил. | СЕШАНБА | Баҳоси 2 тийин.

КПСС XXIV СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАМИЗ

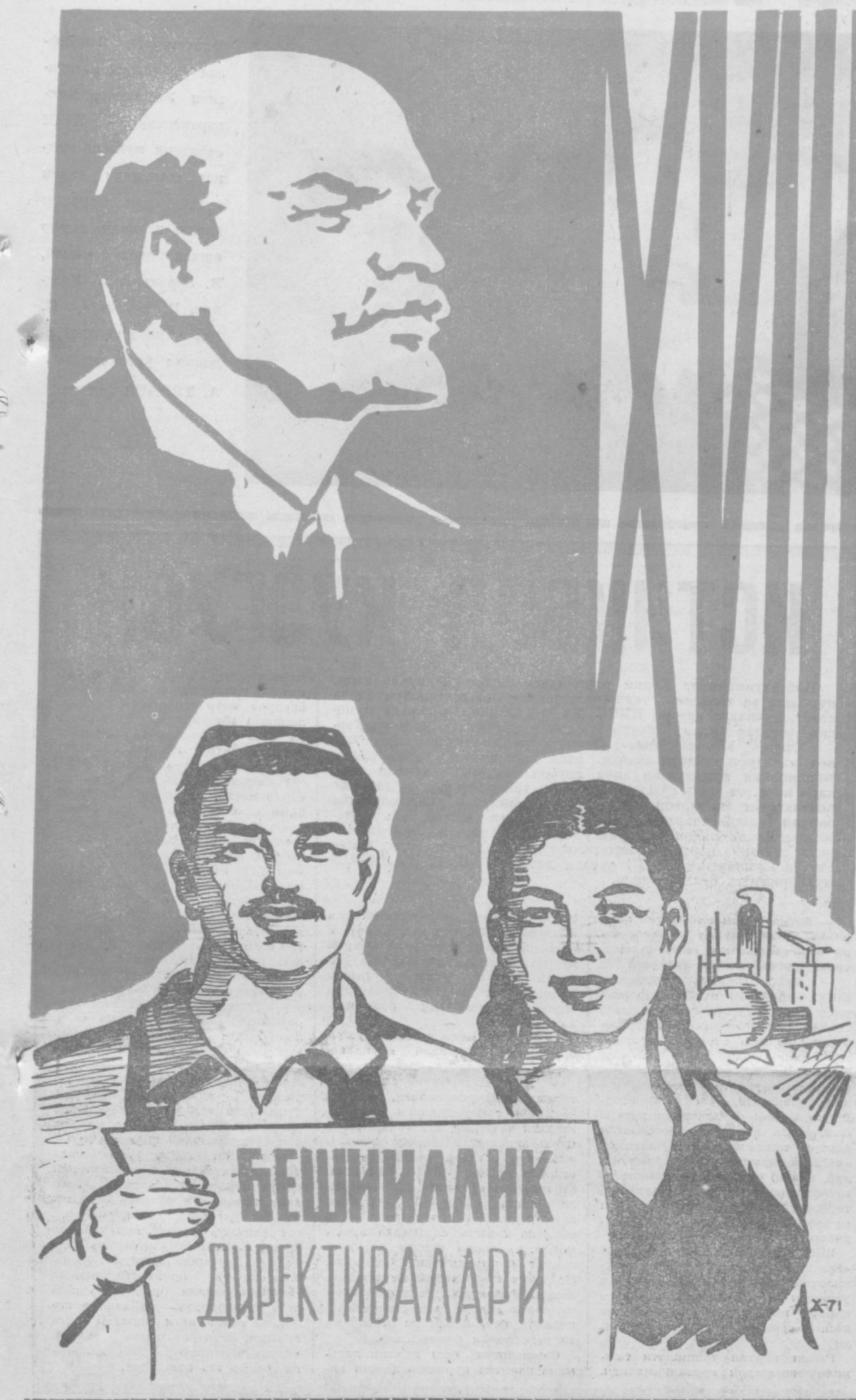

БУГУН ТОШКЕНТДА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИНИНГ XVIII СЪЕЗДИ ОЧИЛАДИ.

СЪЕЗД ДЕЛЕГАТЛАРИГА АЛАНГАЛИ САЛОМ!

ТЎҚҚИЗИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК ПЛАННИ БАЖАРИШ ЮЗАСИДАН ПАРТИЯ, БУТУН ХАЛҚ ОЛИБ БОРАЁТГАН КУНДАЛИК АКТИВ ФАОЛИЯТ ВАТАНИМИЗ ҚУДРАТИНИНГ ЯНАДА МУСТАҲКАМЛАНИШИНИ ТАЪМИНЛАЙДИ, КОММУНИЗМ МОДДИЙ-ТЕХНИКА БАЗАСИНИ ТУГАЛ ЯРАТИШНИ ЯҚИНЛАШТИРАДИ, КОММУНИСТИК ИЖТИМОИЙ МУНОСАБАТЛАРНИНГ ШАКЛЛАНИШИГА, ЯНГИ КИШИНИНГ ТАРБИЯЛАНИШИГА ҲАР ТОМОНЛАМА ЁРДАМ БЕРАДИ,

(КПСС XXIV СЪЕЗДИ ДИРЕКТИВАЛАРИ ЛОЙИҲАСИДАН)

КПССНИНГ ЖАНГОВАР ОТРЯДИ

БУГУН ТОШКЕНТДА Ўзбекистон Компартиясининг XVIII съезди очилади. Бу съезд ҳам ўтган съездлар сингари республикамиз партия ташкилотлари, коммунистлар ва барча меҳнаткашлар ҳаётида ғоят муҳим воқеа бўлади. КПССнинг илғор ва жанговар отрядларидан бири бўлган Ўзбекистон Компартияси ўзининг XVIII съездига ҳар қачонгидан ҳам ўсиб, камол топиб, маънавий-сиёсий жиҳатдан чиниққан, ленинчи Коммунистик партиямиз Марказий Комитети атрофига янада маҳкам жипслашган ҳолда келди.

Ўтган беш йилликда республикамиз қиёфаси тамомила ўзгариб кетди. Унинг экономикаси, халқ хўжалиги ва маданияти барқ уриб яшнади, меҳнаткашларнинг турмуш даражаси янада равнақ топди. Партия ташкилотлари сон ва сифат жиҳатидан ўсиб, уларнинг омма билан алоқаси мустаҳкамланди, ташкилотчилик ва жанговарлик қобилиятлари янада ошди. Янги шаҳарлар, районлар ва йирик саноат объектлари барпо этилди. Индустриямизнинг асоси бўлган оғир саноат тармоқларида ишлаб чиқариш қувватлари тез суръатлар билан ривожланди. 1970 йилнинг охирига келиб, саноат корхоналарининг 71 проценти хўжалик юритишнинг янги системасига кўчирилди.

Саноатнинг бошқа тармоқлари, жумладан, рангли металлургия, нефтни қайта ишлаш, газ, металлургия, химия, капитал қурилиши, озиқ-овқат, енгил саноат, машинасозлик, гўшт, сут, балиқ саноати ва бошқа ҳамма соҳаларда ҳам қувончли натижаларга эришилди.

Ҳисобот даври яна шу нарса билан характерлики, саккизинчи беш йилликда Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги улкан ғалабаларга эришди. Колхоз ва совхозлар янги, қудратли техника, турли хил замонавий машиналар билан қуролланди. Партия ва ҳукуматимиз беш йил ичида қишлоқ хўжалиги учун 3 миллиард сўмдан ортиқ маблағ сарфлади. Республикамиз пахтакорлари эришган ғалаба эл-юртни бениҳоя мамнун этди. Ўтган беш йилликда 20,7 миллион тонна пахта етказиб берилди. Бу эса 1961—1965 йиллардагига нисбатан 3 миллион 244 минг тонна ортиқдир. Пахтакорлар Ленин юбилейи йилида ажойиб муваффақиятга эришдилар. Она-Ватанга 4 миллион 667,7 минг тонна «оқ олтин» топширдилар.

Қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқлари ҳам гуркираб ўсди. Дон харид қилиш, шоли, каноп, пилла, қоракўл, гўшт, сут, тухум сабзавот, полиз экинлари, мева, узум топшириш юзасидан белгиланган план ва социалистик мажбуриятлар ҳам ошириб бажарилди. Қишлоқларимиз қиёфаси тамомила ўзгариб кетди. Деҳқонларимизнинг турмуш шароитлари янада яхшиланиб, бадавлат ва фаровон ҳаёт кечирмоқдалар. Қишлоқ билан шаҳар ўртасидаги тафовут тобора тугаб бормоқда. Қишлоқларимизда ажойиб ташкилотчилар, қудратли машиналарни моҳирлик билан бошқарувчи ажойиб кадрлар, мутахассислар ўсиб етишди.

Саккизинчи беш йиллик даври фан, маданият, халқ маорифи ривожида янги босқич бўлди.

Ўзбекистон партия ташкилоти КПССнинг XXIII съезди кўрсатмаларини амалга ошира бориб, ғоявий, ташкилий жиҳатдан ўсиб, ўз сафларини янада мустаҳкамлади, коммунистларнинг активлиги ошди, партия ташкилотларининг хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарлиги такомиллашди, омма билан алоқалари мустаҳкамланди. Партиявий-ташкилий, оммавий-сиёсий ва идеологик ишларда янги метод ва усуллар вужудга келди. Меҳнаткашлар ўртасида коммунистик тарбия, лекция ва пропаганда ишлари янада кучайтирилди. Партия ташкилотлари кадрлар билан ишлаш, уларни танлаш, тарбиялаш ва жой-жойига қўйиш, топширилган иш учун ҳар бир ходимнинг жавобгарлигини ошириш, контроль ва ижрони текшириш масалалари билан чуқур ва атрофлича шуғулланмоқдалар. Улар ғоявий-сиёсий ишларни ташкил этишда сўнгги йилларда катта тажриба орттирдилар. Идеология ишларининг бутун мазмуни меҳнаткашларни коммунистик руҳда, пролетар интернационализми, халқлар дўстлиги, оташин ватанпарварлик руҳида тарбиялаш ва коммунистик қурилишнинг улуғвор вазифаларини муваффақиятли бажаришга қаратилди.

Бутун совет халқи сингари республикамиз, шу жумладан, областимиз меҳнаткашлари ҳам жонажон Коммунистик партиямизнинг навбатдаги XXIV съездига қизғин тайёргарлик кўраётган шу тарихий кунларда ўз Ватанлари, унинг Шарқдаги машъали бўлган Ўзбекистонимиз истиқболи, келажаги янада порлоқ ва гўзал эканлигидан бениҳоя хурсанд ва миннатдордирлар. Тўққизинчи беш йиллик план Директивалари лойиҳаси бунинг ёрқин мисолидир. Янги беш йиллик социалистик ишлаб чиқаришни юксак суръатлар билан ривожлантиришни, фан-техника тараққиёти, меҳнат унумдорлигини оширишни, халқ ҳаётининг моддий ва маданий даражасини янада юксалтиришни таъминлайди. Саноат ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ишлаб чиқариш кўпаяди, янги саноат объектлари, уй-жой, маданий-маиший муассасалар ишга туширилади. Шунинг учун ҳам халқимиз КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасини якдиллик билан кутиб олди ва уни қизғин қўллаб-қувватламоқда. Директивалар лойиҳасининг умумхалқ муҳокамасига қўйилганлиги партия ва халқ монолит бирлигининг, партиямизнинг туб мақсади — халқ манфаатлари йўлида хизмат қилишдан иборат эканлигининг ёрқин ифодасидир.

Янги беш йиллик парвоз қилди. Унинг илҳомбахш мақсад ва режалари халқимизнинг ижодий кучларини, сиёсий ва меҳнат активлигини ошириб юборди. 1971 йилнинг биринчи квартал планлари муваффақиятли бажарилмоқда. Съездолди меҳнат вахтаси умумхалқ ҳаракатига айланиб кетди. Ҳар бир меҳнаткаш партия XXIV съездини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун ғайрат ва ташаббус кўрсатиб ишламоқда.

Давримизнинг ақл-заковати, шон-шарафи бўлган ленинчи Коммунистик партиямиз совет халқини порлоқ истиқбол — коммунизмнинг нурли чўққилари сари бошлаб бормоқда. Халқимиз ўз жонажон партиясини коммунизм қуриш йўлидаги зафарли курашда синалган ташкилотчи, илҳомчиси ва сиёсий раҳбар ва йўлбошчиси, деб билади. Шунинг учун ҳам унинг ички ва ташқи сиёсатини, амалий фаолиятини қизғин маъқуллайди. Партия планлари — халқ планлари. Партия режалари халқимизни янги зафарларга руҳлантиради. Республикамиз, областимиз меҳнаткашлари Коммунистик партия атрофига янада маҳкам жипслашиб, тўққизинчи беш йиллик планни шараф билан бажариш ва жонажон диёримизнинг янада гуллаб-яшнаши учун бутун куч ва ғайратларини сафарбар этадилар, КПССнинг XXIV съездини коммунистик қурилишда янгидан-янги зафарлар билан нишонлайдилар.

ССCР САВДО МИНИСТРЛИГИДА

СССР Министрлар Советининг нархлар давлат комитети ва СССР савдо министрлиги шуни хабар қиладики, СССР Министрлар Советининг топшириғига биноан 1971 йил 1 мартдан бошлаб қуйидаги халқ истеъмоли молларининг давлат чакана нархлари пасайтирилди:

кинескопларининг диагонали 47 сантиметргача бўлган (47 сантиметрни ҳам ўз ичига олган) телевизорлар ва уларнинг кинескоплари — ўрта ҳисобда 19 процент;

кинескопларининг диагонали 47 сантиметргача бўлган (47 сантиметрни ҳам ўз ичига олган), ишлаб чиқарилиши тўхтатиб қўйилган (ўтган йилларда чиқарилган) телевизорлар —ўрта ҳисобда 30 процент;

кир ювиш машиналари—ўрта ҳисобда 16 процент;

125—175 куб сантиметр ҳажмли цилиндр ўрнатилган йўл мотоцикллари—ўрта ҳисобда 19 процент;

мотороллерлар — ўрта ҳисобда 16 процент;

мопедлар — ўрта ҳисобда 11 процент;

мотовелосипедлар — ўрта ҳисобда 14 процент;

электр ва механик устаралар —ўрта ҳисобда 20 процент;

плёнка қопланган («болонья» типидаги) капрон плашчлар — ўрта ҳисобда 15 процент;

плёнка материаллардан ясалган буюмлар (плашчлар, накидкалар, рўзғор халталари, дастурхонлар ва бошқа буюмлар), полиэтилен ва поливинилхлорид плёнка — ўрта ҳисобда 38 процент;

шарикли авторучкаларнинг баъзи турлари — ўрта ҳисобда 50 процент;

шарикли авторучкаларнинг ёзадиган узеллари (ампулалари)—ўрта ҳисобда 38 процент;

аэрозол идишга солинган маиший химия моллари — ўрта ҳисобда 20 процент.

ПАРТИЯГА ШАРАФЛАР БЎЛСИН

Коммунизм асрида яшаб,
Меҳнат қилиб, топиб
шон-шараф,
Коммунистик виждоним билан
Чин қалбимдан куйлаб айтаман:
Партияга шарафлар бўлсин:
Қардошларга бўлиб жонажон,
Яшнамоқда ҳур Ўзбекистон.
Кўзим кўриб, бирликнинг кучин,
Бу, бузилмас қардошлик учун
Яна такрор-такрор айтаман
Партияга шарафлар бўлсин.
Боққанимда пахтазоримга,
Шон-шарафим, ифтихоримга,
Дилга сиғмай қувончим тошиб,
Қайнаганда булоқдек тошиб
Ғурурланиб, мингбор айтаман:
Партияга шарафлар бўлсин:

Партия—бизнинг байроғимиз
сен,
Машъалимиз, чироғимиз сен
Орзу-умид тилагимиз сен
Ҳароратли юрагимиз сен,
Ақл идрок, виждонимиз сен
Тинчлигимиз ҳаётимиз сен,
Учар бўлсак қанотимиз сен.
Бахтимиз сен, нажотимиз сен.
Бизнинг ҳаёт-мамотимиз сен,
Сени десак мушкил бўлиб ҳал,
Ғолиб чиқиб, енгдик ҳар маҳал.
Раҳбаримиз, қуёшимиз сен,
Устозимиз, йўлбошчимиз сен.
Сени жондан севиб айтаман,
Партияга шарафлар бўлсин.

КАМТАР.

БУГУН республикамиз коммунистларининг катта анжумани. Тошкентда Ўзбекистон Компартиясининг навбатдаги XVIII съезди ўз ишини бошлайди. Съезд делегатлари — саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ташкилотлари, колхоз ва совхозларнинг энг илғор, жамоатчи коммунистлари бу анжуманга меҳнатда муносиб совғалар билан келдилар. Улар КПСС XXIV съезди шарафига бошланган умумхалқ мусобақасининг доимо олдинги сафларида бўлиб янги йилнинг дастлабки икки ойи планининг барвақт бажарилишида ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшдилар. Делегатлар республика Компартияси съездида коммунистик қурилишнинг янги вазифаларини белгилаб оладилар. Келажакда бу вазифаларни шараф билан адо этишда авангардлик ролини ўйнайдилар. Суратда: съезд делегатларидан бир группасини кўриб турибсиз.

А. Абалян фотоси.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА АРИҚ-ЗОВУРЛАР ВА КОЛЛЕКТОР-ДРЕНАЖЛАРНИ ТОЗАЛАШ ИШЛАРИНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1971 ЙИЛ 1 МАРТГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — районлар, иккинчи стун—тозалангани, учинчи стун — шу жумладан механизация ёрдами билан бажарилгани.

Бекобод	112,0	149,0
Бўқа	85,0	102,0
Пискент	73,0	80,0
Юқори Чирчиқ	67,0	99,0
Оржоникидзе	61,3	92,3
Ўрта Чирчиқ	45,4	51,0
Оққўрғон	44,2	53,0
Калинин	39,2	49,3
Янгийўл	37,0	49,3
Бўстонлиқ	30,0	42,0
Область бўйича	59,0	75,0

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА КУКЛАМ ЭКИШ КАМПАНИЯСИГА ТЕХНИКАНИ ТАЙЕРЛАШ БУЙИЧА 1971 ЙИЛ 1 МАРТГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — районлар, иккинчи стун — чопиқ тракторлари, учинчи стун — чигит экиш сеялкалари

Бекобод	100	100
Бўстонлиқ	100	—
Юқори Чирчиқ	100	106,3
Калинин	100	—
Оржоникидзе	100	100
Янгийўл	100	96,5
Ўрта Чирчиқ	100	100
Пискент	100	100
Оққўрғон	96,2	93,3
Бўка	95,4	100
Область бўйича	98,5	98,5

СИРДАРЁ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ГУЛИСТОН. Сирдарё область партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди.

Пленум СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилги беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасини ва область партия ташкилотининг вазифаларини муҳокама қилди. Область партия комитетининг иккинчи секретари И. И. Обидин шу масала юзасидан доклад қилди.

Пленумда ташкилий масалалар қараб чиқилди.

Н. Ж. Худойбердиев Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси қилиб тайинланганлиги муносабати билан у Сирдарё область партия комитетининг биринчи секретари ва бюро аъзоси вазифаларидан озод қилинди. Меҳнаткашлар депутатлари область совети ижроия комитетининг раиси бўлиб ишлаб келаётган Қ. А. Аҳмедов Сирдарё область партия комитетининг биринчи секретари қилиб сайланди.

Пленум И. С. Умаровни область партия комитетининг секретари ва бюро аъзоси қилиб, шунингдек В. А. Ҳайдуровни область партия комитети бюросининг аъзоси қилиб сайлади.

Пленум ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев қатнашдилар.

ЎЗБЕКИСТОН ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ ЮКСАЛИШДА

◆ Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XVII съездидан кейинги давр ичида республикамизда коммунистлар сони 89 минг 780 кишига кўпайди. Ҳозир республика партия ташкилоти сафига 428 минг 507 коммунист ва партия аъзолигига кандидат бирлашган. КПСС аъзолари ва аъзоликка кандидатларнинг тўртдан уч қисми бевосита моддий ишлаб чиқаришда меҳнат қилмоқда.

◆ Коммунистларнинг обрў-эътибори йил сайин ошиб бормоқда. Ҳозир 39 мингга яқин коммунист маҳаллий Советларнинг депутатларидир. 50 минг коммунист касаба союз органларининг раҳбарлик лавозимларига сайланган. 19 минг коммунист комсомол органларида меҳнат қилмоқда.

◆ Ҳисобот даврида 100 мингдан кўпроқ киши, шу жумладан 38 минг комсомол КПСС аъзолигига кандидат этиб қабул қилинди. Партия аъзолигига кандидатликка қабул қилинган кишиларнинг аксарияти ишчилар синфининг вакилларидир. 1965 йилда КПСС аъзолигига кандидатлар орасида ишчилар 35,8 процентни ташкил этган бўлса, ўтган йили уларнинг салмоғи 42,5 процентга етди.

◆ Ҳисобот даври партия ташкилотлари структурасининг такомиллашганлиги билан характерланади. Ўзбекистон Компартиясининг XVII ва XVIII съездлари орасида битта область, 2 та шаҳар, 28 та район, 3083 та бошланғич, 5400 та цех партия ташкилоти, 4 мингдан кўпроқ партия группаси ташкил топди.

◆ Ҳозирги пайтда Ўзбекистон Компартияси 11 та область, 23 та шаҳар, 123 та район комитетини ўз сафига бирлаштирган. Республика саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ташкилотлари, колхоз ва совхозларида 15 минг 523 бошланғич, 17 минг 500 цех партия ташкилотлари ва 8 минг 800 та партия группаси ишлаб турибди. Ҳисобот даврида цех партия ташкилотлари сони 44 процент, партия группалари сони 87 процент кўпайди. Уларнинг жанговарлик қобилияти янада ошди.

ПАРТИЯ РАҲБАРЛИГИДА

Тошкентдаги 2-пойафзал фабрикаси коллективи Ўзбекистон Компартиясининг XVIII съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олди. Суратда: бичиш цехининг илғор ишчиларидан (чапдан), В. Зарецкий, Х. Қосимов, В. Кряжева, Н. Иброҳимова ва З. Йўлдошева ўртоқлар.

А. ТЎРАЕВ фотоси.

СЎЗ — СЪЕЗД ДЕЛЕГАТЛАРИГА

ТОШКЕНТ ЧИРОЙ ОЧМОҚДА

Коллективимиз Ўзбекистон Компартиясининг XVIII съезди шарафига фидокорлик билан меҳнат қилди.

Бригаданинг ҳар бир аъзоси ўз зиммасига оширилган мажбурият олган. Ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, тежамкорликка эришиш, қурилиш таннархини арзонлаштириш ва сифатини яхшилаш сингари масалалар доимо диққат-эътиборимиздадир.

Мана 13 йилдирки, пойтахт қурилишларида ишлаяпман. «Узбексельмаш», «Ташсельмаш» заводлари, Черданцев турар-жой массивини барпо этишда, қатнашдим. Юбилей йилида эса доҳиймиз В. И. Ленин Марказий музейи филиали қурилишида иштирок этдим.

Албатта, ўтган давр ичида бунёд этилган ва мен ҳам ўз улушимни қўшган объектлар шуларгина эмас. Уларни азим пойтахтимизнинг турли районларида учратишингиз мумкин. Партия ва ҳукуматимизга раҳмат.

М. ҲАБИБУЛЛАЕВ,
«Главташкентстрой»нинг Висотстрой тресги 69-қурилиш бошқармаси коммунистик меҳнат бригадаси бошлиғи.

САНОАТИМИЗ ПАРВОЗИ

◆ Саккизинчи беш йиллик даврида республикамизнинг индустриал қуввати яна ҳам тез суръатлар билан юксалди. Ўртача йиллик ўсиш электр энергетикада 11,4, рангли металлургияда 14, нефтни қайта ишлаш саноатида 12,3, газ саноатида 10,8, химия саноатида 13,4 процентни ташкил этди.

◆ Партиямиз XXIII съездидан кейинги давр мобайнида республика саноат корхоналарида ҳар йили янгидан 200 хил маҳсулот ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Халқ хўжалиги учун зарур бўлган маҳсулотларнинг асосий турларини ишлаб чиқариш ҳажми анча кенгайди. Агарда 1965 йилда республика бўйича 2 миллион 146 минг тонна минерал ўғит тайёрланган бўлса ўтган йили кимёгарлар қишлоқ хўжалиги учун 4,1 миллион тонна аъло сифатли минерал ўғит етказиб бердилар.

◆ Машинасозлар эришган муваффақиятлар барчани қувонтирмоқда. Ўтган беш йилликда тракторлар ва бошқа хил қишлоқ хўжалиги техникаси ишлаб чиқариш 25 процент, пахта териш машиналари тайёрлаш 1,5 марта, трактор прицеплари ишлаб чиқариш 1,4 марта, пахта тозалаш саноати учун ускуналар ишлаб чиқариш 1,5 марта ошди.

◆ Машинасозлик саноатида янги техника ва технологиянинг кенг жорий этилиши туфайли саккизинчи беш йилликда ишчиларнинг меҳнат унумдорлиги 31,3 процент ошди. Ялпи маҳсулотнинг 87 проценти меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига олинди.

ИСТИҚБОЛ КЎЗГУСИ

Пойтахтимизнинг Ленин районидаги саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотларининг коллективлари барча совет кишилари қатори КПСС XXIV съездини меҳнатда муносиб совғалар билан кутиб олишга ҳаракат қилмоқдалар. «Учқун», «Қизил тонг», Октябрь революцияси номли завод, электрон техника заводи каби корхоналар икки ойлик топшириқни муддатидан анча илгари бажариб, пландан ташқари неча юз минг сўмлик маҳсулот тайёрладилар. Уларнинг пойтахтнинг энг илғор корхоналари сафидан ўрин олишида партия ташкилотларининг ташаббускорлиги катта роль ўйнамоқда. Ленин район коммунистларининг ибратли ишлари ҳақида район партия комитетининг биринчи секретари, Ўзбекистон Компартияси XVIII съезди делегати Б. Ғ. ҲАЛИЛОВ мухбиримизга сўзлаб берди.

— Ботир Ғуломович, ўтган давр ичида район партия ташкилотлари жанговарлигини ошириш юзасидан қандай ишлар қилинди?

— Район партия ташкилоти КПСС нинг XXIII съезди қарорларини амалга ошираборуб, коллективлар эътиборини коммунизм моддий-техника базасини яратиш, аҳолининг моддий фаровонлигини янада ошириш, совет кишиларини юксак коммунистик онглилик руҳида тарбиялаш, беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажаришга қаратди. Бошланғич партия ташкилотлари хўжаликка янада конкретроқ раҳбарлик қилиб, ишлаб чиқариш экономикасига чуқурроқ ёндоша бошладилар, ташкилий ва идеология ишларини муваффақиятли қўшиб олиб бордилар.

КПСС Марказий Комитетининг «Ярославль шаҳар партия ташкилотида партия йиғилишларини ўтказиш практикаси тўғрисида»ги қарори партия ташкилотларининг ишига самарали таъсир кўрсатди.

Район партия ташкилоти ташкилий жиҳатдан мустаҳкамланди. Унинг составы сифат жиҳатидан яхшиланди. Партия ташкилотлари идеология ишларига эътиборни кучайтириб, марксча-ленинча назарий меросни чуқур ўрганиш ва омманинг сиёсий онглилигини оширишга муваффақ бўлмоқдалар.

— Район меҳнатчилари ўтган беш йилликни қандай якунладилар?

— Планлаштириш системаси такомиллаштирилганлиги, ишлаб чиқариш самарадорлиги оширилганлиги туфайли, ишлаб чиқариш қувватларидан яхшироқ фойдаланиб янги техника жорий қилинганлиги туфайли 1970 йилда саноат маҳсулоти ҳажми 1965 йилдагига нисбатан қарийб 30 процент ўсди. Ҳозирги вақтда 53 та корхона янгича системада ишламоқда ва барча саноат маҳсулотининг 88 процентини бермоқда. Маҳсулот сифати ҳам анча яхшиланди. Районимиз корхоналари маҳсулот ҳажми жиҳатидан саккизинчи беш йилликни 1970 йил 10 декабрдаёқ бажардилар.

Саккизинчи беш йиллик давомида капитал қурилиш ҳажми анча кенгайди. Ўтган йиллар мобайнида районимизда 255 минг квадрат метр турар-жой фойдаланишга топширилди. Бу илгариги беш йиллликдагидан 120 минг квадрат метр кўпдир. 8,5 минг оила янги уйларга кўчиб ўтди.

Районнинг қиёфаси тубдан ўзгариб кетди. Марказий универмаг биноси, «Билимлар» уйи, Узсовпроф биноси, шаҳар марказини аэропорт билан боғловчи путепровод, аэровокзал биноси, темир йўл вокзали, «Космос» меҳмонхонаси ва бошқа иншоотлар қад кўтарди.

Беш йиллик мобайнида ободонлаштириш ишларига 1 миллион 900 минг сўм сарфланди. Бу ўтган беш йилликдагидан анча кўпдир.

— Районнинг янги истиқболлари ҳақида сўзлаб берсангиз.

— Тўққизинчи беш йилликда район хўжалигининг ҳамма соҳалари янада ривожланади. Олдимизда янги-янги улкан вазифалар турибди. Районда бошланган реконструкция ишлари давом эттирилади. Тарас Шевченко кўчасини Ўрта Осиё темир йўли бошқармасининг биноси, Санъат музейи, 6 қаватли маиший хизмат уйи безайди. Вокзалолди майдонида Тошкент-пассажир станциясини қайта қуриш тугалланади. Тошкент темир йўл бўлими, сортловчи почтамт бинолари қурилади.

Районимиз саноат корхоналари янада кенгаяди. Натижада беш йиллик давомида маҳсулот чиқариш 15—18 процентга ошади. Химфармзаводни реконструкциялаш тугалланади, «Қизил тонг» фирмасининг янги корпуси ишга тушади. Электротехника заводи, «Электробитприбор» заводида янги цехлар иш бошлайди.

ПАХТАМИЗ — БОЙЛИГИМИЗ

Колхозимиздаги ҳар бир киши ўзи ишлаётган ернинг табиий шароитини, хусусиятини яхши билади, ишни шунга қараб юритади.

Колхоз бир неча йилдирки, об-ҳавонинг қандай келганидан қатъий назар, пахта тайёрлаш планинигина эмас, мажбуриятни ҳам бажариб келмоқда. Кўпгина бригадалар, масалан, Қ. Рихсиев, А. Мираҳмедов, М. Тўрақулов бошчилик қилаётган бригадалар гектар ҳосилдорлигини 31—34 центнерданга етказмоқдалар.

Ҳозирги пайтда деҳқончилик, айниқса пахтачиликда дала ишларининг қарийб ҳаммаси техника ёрдамида бажарилмоқда. Биз пахта терими даврида асосан машиналарга суяниб иш тутамиз. Бултур ҳам давлатга топширилган 4 минг тоннадан кўпроқ пахтанинг салкам 3 минг тоннасини машиналарда териб олдик.

Колхозимизда саккизинчи беш йиллик барча соҳалар бўйича муваффақиятли якунланди. Пахтачиликни механизациялашга алоҳида эътибор берилаётгани учун шундай ютуқларга эришилмоқда.

Колхозчилар партиямизнинг XXIV съезди Директивалари лойиҳасини қунт билан ўрганиб, янги режалар тузмоқдалар. Улар тўққизинчи беш йилликнинг дастлабки йилида пахта ҳосилдорлигини янада оширамиз ва съезд бўладиган йилни меҳнатда катта ютуқлар билан якунлаймиз, демоқдалар.

М. РЎЗИМАТОВ,
Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз раиси.

Бу коммунистлар ўз ҳамкасбларининг катта ишончига сазовор бўлишган. Улар республикамиз Компартиясининг навбатдаги XVIII съездига делегат қилиб сайланганлар. Съезд делегатлари бу ҳурмат ва эътиборга ўз меҳнатлари билан эришдилар. Улар ишлаб чиқаришда доимо олдинги сафларда бўлдилар. Ишлаб чиқариш самарадорлигини ва меҳнат унумдорлигини ошириш, янги техника ва технологияни жорий этиш, тайёрланаётган маҳсулот сифатини яхшилаш ва таннархини арзонлаштириш учун бошланган мусобақаларнинг доимо олдинги сафларида келмоқдалар.

Съезд делегатлари республика Компартиясининг бу муътабар анжуманида бажарилган ишларга якун ясаш билан бирга истиқбол режаларини ҳам белгилаб оладилар. Коммунистлар ва барча меҳнаткашлар олдида янги беш йилликда бажарилиши лозим бўлган улкан вазифалар турибди. Бу вазифалар КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасида баён этиб берилган.

Суратда: съезд делегатларидан (чапдан ўнгга) Янгийўл кондитер фабрикаси аппаратчиси Т. Муллахонова, Чирчиқ трансформатор заводининг мастери А. Дугина, Янгийўл пахта тозалаш заводининг пайвандчиси И. Қулдошев, Янгийўл биохимия заводининг цех бошлиғи Д. Аҳмедов, Чирчиқ шаҳридаги 12-мактаб ўқитувчиси У. Йўлдошева ўртоқларни кўриб турибсиз.

И. ГЛАУБЕРЗОН ва В. СИРОТКИН фотоси.

СЪЕЗДЛАР

КПССнинг жанговар отрядларидан бири бўлган Ўзбекистон Коммунистик партияси ташкил топганига 46 йил бўлди. Ана шу йиллар мобайнида республика Компартияси жуда катта тарихий ва шарафли йўлни босиб ўтди. Мана, ўша тарихнинг айрим саҳифалари. Улар республика партия ташкилотининг съезддан-съездга ўсиб, улғайиб ғоявий-ташкилий жиҳатдан камол топа борганини яққол кўрсатиб турибди.

БИРИНЧИ СЪЕЗД 1925 йилнинг 6—12 февралида Бухорода бўлиб ўтди. 1924 йил октябрида Ўрта Осиёда миллий чегараланиш ўтказилгач, Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси тузилди ва у СССР составига кирди. Октябрь инқилоби самараси ва ленинча миллий сиёсатнинг тантанаси натижасида ўзбек халқи кўп асрлардан бери биринчи марта қайта бирлашди ва ўз миллий давлатига эга бўлди. Ўзбекистон Компартиясининг биринчи съездида у РКП(б)нинг отрядларидан бири сифатида расмийлашди.

Съездда ҳал қилувчи овоз билан 294 делегат ва маслаҳат овоз билан 95 делегат иштирок этди. Улар 8351 партия аъзоси ва 8219 партия аъзолигига кандидатдан вакил бўлган эдилар. Съезд РКП(б) Марказий Комитетининг бир йиллик иш якунлари ва истиқболлари ҳақида ўрток М. И. Калининнинг докладини эшитди. Шунингдек, съездда республика Компартияси ва Ўзбекистоннинг хўжалик соҳасидаги вазифалари белгиланди.

ИККИНЧИ СЪЕЗД 1925 йил 22—30 ноябрда Самарқандда бўлиб ўтди. Съездда 10819 партия аъзоси ва 10523 партия аъзолигига кандидат номидан ҳал қилувчи овоз билан 321 делегат ва маслаҳат овози билан 132 делегат қатнашди.

Съезд бир йил ичида ишлаб чиқарувчи кучлар, айниқса, пахтачиликни ривожлантириш, меҳнаткашларнинг маданий савиясини ошириш соҳасида маълум ютуқларга эришилганлигини қайд қилди. Ўзбекистонда социалистик экономика пойдеворини қуриш соҳасида биринчи навбатда турган вазифаларни белгилади. Бунда асосий эътибор камбағал ва ўртаҳол деҳқонларни оммавий равишда кооперативларга бирлаштириш, шу орқали уларни социалистик қурилишга жалб этиш масаласига қаратилди.

УЧИНЧИ СЪЕЗД 1927 йил 16—24 ноябрда Самарқанд шаҳрида ўтказилди. Съездда ҳал қилувчи овоз билан 395 делегат, маслаҳат овози билан 140 делегат иштирок этди. Улар партиянинг 15 минг 372 аъзоси ва 11 минг 353 кандидати номидан вакил бўлиб келган эдилар. Съезд республикада хўжалик ва маданий қурилиш соҳасиларида жиддий муваффақиятлар қўлга киритилганлигини уқтирди, партиянинг ишчилардан иборат ядроси — ўсганлигини кўрсатиб ўтди. Шунингдек, партия ташкилотининг партия ва совет иши соҳасида, хотин-қизларни озод қилиш, хўжалик ва маданиятни ривожлантириш соҳасидаги янги вазифаларни белгилади. Марказий Комитетга ҳар қандай миллий оғмачиликка ва оппозициянинг ҳар қандай ҳуружларига қарши кескин кураш олиб бориш вазифаси топширилди.

Ўзбекистон Компартиясининг ТЎРТИНЧИ СЪЕЗДИ 1929 йил 17 февраль—2мартда Самарқандда бўлиб ўтди. Унда ҳал қилувчи овоз билан 505 делегат ва маслаҳат овози билан 73 делегат 21 минг 860 партия аъзоси ва 14 минг 233 кандидати номидан қатнашди. Съезд РКП(б) Марказий Комитетининг ўнг оғмачиликка қарши олиб бораётган курашини маъқуллади ва «Ўнглик хавфига ва у билан муроса қилишга қарши кураш тўғрисида» махсус қарор қабул қилди.

Республика Компартиясининг БЕШИНЧИ СЪЕЗДИ 1930 йил 4—13 июнда Самарқандда бўлиб ўтди. Съездда 23 минг 901 партия аъзоси ва 19 минг 465 кандидати номидан ҳал қилувчи овоз билан 505 делегат ва маслаҳат овози билан 73 делегат қатнашди. Съезд Ўзбекистонда колхоз қурилишини янада кенгайтириб юбориш, шу асосда пахтачиликни янада ривожлантириш масаласига катта эътибор берди, колхоз ҳаракатида партия йўлини бузувчиларга қарши муваффақиятли кураш олиб борилганлигини қайд қилди.

ОЛТИНЧИ СЪЕЗД 1934 йил 10—17 январда Тошкентда бўлиб ўтди. Унда ҳал қилувчи овоз билан 502 делегат ва маслаҳат овози билан 297 делегат қатнашди. Улар 29 минг 955 партия аъзоси ва 26 минг 747 партия аъзолигига кандидат номидан вакил бўлиб келган эдилар. Съездда Ўзбекистонда биринчи беш йилликнинг бажарилиши якунланди.

Ўзбекистон КП(б)нинг ЕТТИНЧИ СЪЕЗДИ 1937 йил 10—18 июнда бўлиб ўтди. Унда 18 минг 22 партия аъзоси ва 11 минг 912 аъзоликка кандидат номидан ҳал қилувчи овоз билан 486 делегат ва маслаҳат овози билан 180 делегат қатнашди.

Марказий Комитетнинг иши ҳақидаги ҳисоботда республикада социалистик қурилишнинг барча соҳаларида партия ташкилоти амалга оширган катта ишга якун ясалди, халқ хўжалиги ва маданиятни янада ривожлантириш юзасидан муҳим вазифалар белгиланди.

САККИЗИНЧИ СЪЕЗД 1938 йил 1—9 июлда бўлиб ўтди. Съездда партиянинг 17 минг 880 аъзоси ва 12 минг 353 кандидати номидан ҳал қилувчи овоз билан 443 делегат ва маслаҳат овози билан 60 делегат қатнашди. Съезд республика партия ташкилотининг бир йиллик ишига якун ясади.

Бу даврда СССР ва Ўзбекистон ССР Олий Советларига сайловларда коммунистлар билан партиясизлар блокининг порлоқ ғалабасига эришилди. Ўзбекистонда ленинча кооператив план тантана қилди, социалистик саноат жадал суръатлар билан ривожланди. Съезд троцкийчилар, бухаринчилар, буржуа миллатчилари ва социализмнинг бошқа душманларига қарши партиянинг кураши тўғрисидаги мақолага алоҳида эътибор берди. Кадрларни сиёсий тарбиялаш, коммунистларга марксча-ленинча таълим бериш ва уларни тарбиялаш ишини кучайтириш зарурлигини таъкидлади.

Ўзкомпартиянинг ТЎҚҚИЗИНЧИ СЪЕЗДИ 1940 йил 12—16мартда бўлиб ўтди. Съездда партиянинг 29605 аъзоси ва 34242 кандидати номидан ҳал қилувчи овоз билан 450 делегат ва маслаҳат овози билан 143 делегат қатнашди. Унда республика партия ташкилотининг партия XVIII съезди қарорларидан келиб чиқадиган вазифалари муҳокама қилинди. Съездда ҳукумат ва партия Марказий Комитетининг «Ўзбекистонда пахтачиликни янада ривожлантириш чоралари ҳақида»ги қарори асосий ўрин олди. Съезд учинчи беш йилликнинг дастлабки йилларида қилинган ишга якун ясаб, келгусидаги вазифалар программасини белгилади.

Ўзбекистон Компартиясининг ЎНИНЧИ СЪЕЗДИ 1949 йил 1—4 мартда бўлиб ўтди. Унда ҳал қилувчи овоз билан 503 делегат ва маслаҳат овози билан 153 делегат қатнашди. Улар 102906 партия аъзоси ва 30012 кандидати номидан вакил бўлиб келишган эди.

Ҳисобот даврида республика коммунистларининг жуда катта ишларига якун ясалди. Ўзбе-

РЕСПУБЛИКАМИЗ САНОАТИНИНГ 1970—1975 ЙИЛЛАРДАГИ ЎСИШИ.

КОММУНИЗМ ҒАЛАБАСИ САРИ!

ФАНИМИЗ ТАРАҚҚИЁТИ

«Ҳозирги даврнинг ёрқин белгиси шуки, деган эди ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС XXIII съездида,— фан мисли кўрилмаган даражада тез ривожланиб бормоқда, моддий ва маънавий турмушнинг ҳамма жиҳатларига фаннинг таъсири кучайиб бормоқда».

Зотан, фан ишлаб чиқариш билан уйғунлашгандагина унинг қиммати ошади ва аҳамиятли бўлиб қолади. Шунинг учун ҳам «Фан ютуқлари—ишлаб чиқаришга!» деган шиор илмий-тадқиқот муассасаларининг кундалик амалий ишига айланиб қолди.

Ўтган беш йилликда илм-фан соҳасида қўлга киритган ютуқларимиз чакки бўлмади.

Агар биз қилинган ишларга назар солар эканмиз, республикамизда ҳам кўпгина янги илмий марказлар вужудга келганлигини кўрамиз. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси составида ўн икки янги илмий марказ тузилди. Улар орасида Кибернетика, Сейсмология, Электроника, Биохимия, Археология ва бошқа институтлар алоҳида ўрин тутади. Бу орада Тошкентда Алишер Навоий номли давлат адабиёт музейи, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Микробиология ва физиология бўлимлари ишга туширилди.

Пахтакорларимиз селекционерлар ижодий меҳнатларидан миннатдордирлар. Айниқса, «Тошкент-1», «Тошкент-2» ва «Тошкент-3» нав пахталари «оқ олтин» миришкорларига манзур бўлди.

Республикамизда фаннинг математика, химия, медицина каби соҳалари ҳам тез суръатлар билан ривожланмоқда.

Ер структурасини яхшилайдиган «К-4» препарати химия фанида янгилик бўлди.

Албатта, булар бизни беҳад қувонтиради. Шу билан бирга олдимизда турган вазифалар янада улкан. КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасида кўрсатиб ўтилганидек, янги беш йилликда илм-фан янада равнақ топади. Фаннинг янги йўналишлари вужудга келади. Айниқса, халқ хўжалигида математик методлардан фойдаланиш кенг йўлга қўйилади. Электрон-ҳисоблаш техникаси ҳам кенг ривожланади. Янги полимерлар ҳосил қилиш устида илмий ишлар олиб борилади. Медицина фани ўзининг янги босқичига қадам қўяди.

Булар, шубҳасиз биз илм-фан аҳилларидан тағин ҳам самарали ижодий меҳнат қилишни талаб этади. Бунинг учун биз тадқиқотлар кўламини тағин ҳам кенгайтиришимиз лозим.

Биз ўзбек олимлари жонажон партиямизнинг XXIV съездини ижодий ютуқларимиз билан кутиб оламиз.

Абдураҳмон ОБИДОВ,
профессор.

Хўжаликларда КПСС XXIV съезди Директивалари кенг муҳокама қилинмоқда. Пропагандист ва агитаторлар меҳнаткашларни Директива лойиҳаси билан атрофлича таништирмоқдалар. Суратда: Янгийўл районидаги Калинин номли колхоз партия ташкилотининг секретари М. Ҳожимуҳамедов навбатдаги машғулотда колхозчиларни Директива билан таништирмоқда.

Р. Шамсутдинов фотоси, (ЎзТАГ).

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ РАВНАҚ ТОПМОҚДА

◆ 1913 йили ҳозирги Ўзбекистон территориясида 429 минг гектар майдонга пахта экилиб, ҳар гектаридан 12,2 центнердан ҳосил олинган ва ҳаммаси бўлиб 522 минг тонна пахта етиштирилган эди.

◆ 1970 йилда 1 миллион 782 минг 800 гектар майдонга чигит экилди. Ўртача ҳар гектар ердан 26,2 центнердан ҳосил кўтаришга муваффақ бўлиниб, давлатга 4 миллион 670 минг тонна «оқ олтин» топширилди.

◆ Ўзбекистон пахтакорлари беш йиллик планни бажариш учун астойдил курашиб, айниқса самарали ишладилар. Улар 1966—1970 йилларда она-Ватан хирмонига 20 миллион 677 минг 700 тонна «оқ олтин» тўкдилар. Бу еттинчи беш йилликдагига нисбатан 3 миллион 243 минг 600 тонна ва халқ хўжалигини ривожлантириш беш йиллик планида белгиланганига қараганда 1 миллион 167 минг 300 тонна кўпдир. Ўтган беш йилда ҳар гектар ердан пахта ҳосилдорлиги 2,2 центнерга ошди.

◆ Ўтган беш йилда республика қишлоқ хўжалигининг ялпи маҳсулоти еттинчи беш йилликдагига нисбатан 20,7 процент кўп бўлди. Дон тайёрлаш беш йиллик плани 139 процент, шу жумладан шоли — 112,4 процент, каноп пояси — 111,3 процент, тамаки — 176,1 процент, сабзавот ва полиз экинлари маҳсулоти —116,8 процент, мева ва узум — 107,1 процент, гўшт — 101 процент, сут — 101,8 процент, тухум — 113,2 процент, жун — 105,7 процент ва пилла — 111,5 процент бажарилди.

СЎЗ—СЪЕЗД ДЕЛЕГАТЛАРИГА

ХАЛҚ ХИЗМАТИДА

Буюк доҳиймиз В. И. Ленин санъат—халқники деб айтган эди. Ана шу халқ меҳрини қозонган ва халқ ҳаётини саҳнада кўрсатиб келаётган санъат даргоҳида эллик йилдан буён хизмат этиб келаётганимдан бахтиёрман.

Утмишни эсласам, хаёлим булутлар орасида кезгандай бўлади. Октябрь инқилобидан аввал меҳнаткаш халқ, айниқса захматкаш аёлларнинг бахти қора бўлганлиги тарихдан аён. Октябрь инқилоби бизларни ёруғликка олиб чиқди. Биз янги ҳур диёрда ижод йўлига чиқдик. Орзуларимиз қанотида чўққиларга парвоз этдик. Мен ҳам кўп дугоналарим сингари улуғ санъат даргоҳига қадам қўйдим. Бир оддий санъаткор сифатида халқимизга қўлдан келганча хизмат қилаётганимдан чексиз бахтиёрман.

Утмишда биз санъаткорларнинг йўли машаққатли эди. Эндиликда ёшларни кўриб ҳавасим келади. Уларнинг ижодий юксалишлари учун ҳамма шароитлар яратиб берилган.

Мен саҳнада ва экранда бир қанча ролларни ижро этганман. Уларни эсласам, Буюк Ватанимнинг тарихий йўли, буюк ғалабалари кўз олдимда намоён бўлади. Мен бундан буён ҳам жонажон халқимга хизмат қилишни ҳаётимнинг мазмуни деб биламан. Гўзал санъатимизни янада гуркиратиш учун ўз ҳиссамни қўшсам дейман.

Л. САРИМСОҚОВА,
СССР халқ артисти.

КОММУНИСТ

Ўлмасхон ўша кунни бир умр ёдидан чиқармайди.

Колхоз коммунистларининг мажлисидан хурсанд қайтди ўшанда. Кўзлари қувончдан чақнайди, юзлари гулгун. Ҳамма табриклаётгандек, янги-янги зафарлар тилаётгандек туюларди. Кимдир унга: «Бўлди, Ўлмасхон, ниятингга етдинг, мана энди сен ҳам коммунистсан, ғайратингга ғайрат қўш, яна ҳам актив, ҳар соҳада ташаббускор бўл, бошқаларга ўрнак кўрсат» деб қулоғига шивирларди.

«Одамлар, раҳмат сизларга, менга катта ишонч билдирганликларингиз учун,— дерди ўзича у. бу сўзларга жавобан.— албатта бурчимни оқлайман, коммунист деган номни ҳамиша ардоқлайман! Ахир, мен шу қишлоқда туғилиб ўсдим, деҳқончиликни жон-дилимдан севаман».

...Ўлмасхон Анорбоева ўрта мактабни тугатгач, кўпгина тенгқурлари қатори колхозда қолиб ишлай бошлади. Серғайрат, чаққон қиз меҳнатсеварлиги, одоблилиги билан тез орада деҳқонлар ҳурматини қозонди. Ҳар йили кўпминг килограммчи теримчилар сафида, тонна-тонна пахта терди. Кези келганда деҳқончиликка оид ҳар бир ишни ҳам ўрнига қўйиб бажаришга ҳаракат қилди.

Шу орада колхозда механизаторлар тайёрлаш курси очилди. Ўлмасхон турсунойчи бўлишни кўнглига тугиб юрганди, курсга ёзилди. Буни қарангки, механизаторлик ўқишига кирганларнинг ҳаммаси эркаклар эди. Буни эшитиб, айрим дугоналари: шунча эркакнинг ичида сенга нима бор, тинчгина пахта тераверсанг бўлмайдими», деб қайтармоқчи бўлишди. Лекин Ўлмасхоннинг аҳди қатъий эди. Механизаторлар тайёрлаш курсини муваффақиятли битириб чиққан йили уни звенога раҳбар қилиб қўйишди.

Абжир қиз тажрибали деҳқонлар билан маслаҳатлашиб иш олиб борди. Техника билан тиллашиб, олди-да ғўзани кўпроқ машиналар ёрдамида парвариш қилди. Пахтадан мўл ҳосил етиштирилди. Ўзи рулга ўтириб ўша йили 70 тонна пахта терди, звеноси планни ошириб бажарди, ҳосилдорлик ортди.

Келгуси йили эса бригадага бошлиқ қилиб тайинлашди. Шу йили Ўлмасхон Анорбоева бошлиқ бригадада ҳосилдорлик кескин кўтарилди.

Бугун колхоз коммунистларининг йиғилишида коммунистлар сўзга чиқишиб, Ўлмасхоннинг тиришқоқлиги, янгиликка ўчлиги, меҳнатсеварлигини алоҳида қайд қилдилар. Ўлмасхон шуларни ўйлар экан, ич-ичидан қувонарди.

Ўшандан буён тўрт йил вақт ўтди. Коммунист Ўлмасхон Анорбоеванинг меҳнатдаги довруғи ортди.

...Бир куни район пахтакорлари йиғилишида сўзга чиққан нотиқлардан бири айрим колхозларда механизатор турсунойчилар бармоқ билан санарли эканлигини айтди. «Улар сафини кенгайтириш керак, бунда коммунистлар ўрнак кўрсатсинлар», деди у.

Бу сўзлар Ўлмасхон Анорбоевани ҳам ўйлантириб қўйди. Тўғри-да, колхозда ўрта мактабни тугаллаб, оддий соҳаларда меҳнат қилаётган қиз-жувонлар кўп, нега уларни ўз сафимизга қўшиш мумкин эмас?

Бу фикрини раис Маҳмуд ака, партком секретари Талъат акага ҳам айтди.

— Яхши ўйлабсан,— дейишди улар,— яқинда механизаторлар курси иш бошлайди. Ўқишга киришни хоҳлайдиган аёллар бўлса бажонудил қабул қиламиз.

Уларни топиб, сўзлашиб, ўқишга жалб қилиш вазифаси коммунист Ўлмасхоннинг ўзига юклатилди.

Ўлмасхон аввало Фотима опа Эрмонованинг юрагига қўл солди. Фотима опа «Қандай бўларкин, уйдагилар кўнишмаса керак», деди. Уйдагиларни Ўлмасхоннинг ўзи кўндирди.

Салима Абдиева кўпдан буён колхоз кутубхонасида ишларди. Ўлмасхон китоб олгани борганда, баъзан у билан узоқ суҳбатлашиб қолар, дугоналар колхоз янгиликлари, дунё воқеаларидан бир-бирларини хабардор қилиб туришарди. Бир куни гапдан-гап чиқиб, механизатор аёлларнинг мавқеи ва обрўси ҳақида сўз юритилди. Ўлмасхон худди шуни кутиб турганди. У Турсуной Охунова изидан бориб, меҳнатда катта обрўга эга бўлган, республикамизгагина эмас, Иттифоқимизга ҳам донг таратган механизаторлар, уларнинг ажойиб ишлари ҳақида сўзлаб берди.

— Гапинггиз тўғри, дугонажон,— деди Салима,— уларга ҳавасим келади.

— Сиз ҳам механизатор бўлишни, хоҳлайсизми?— деди Ўлмасхон.

— Ҳазилингизни қўйсангизчи, —деди Салима,—қўлимиздан келармикин?

— Бўлмасам-чи, — деди Ўлмасхон,— ахир улар ҳам сизга, бизга ўхшаган аёллар-да. Мана мен механизаторлик қилиб, кам бўла ётганим йўқ, ҳар йили планни дўндирамиз, машинада тонна-тонна пахта термоқдамиз.

Хуллас, ўша куни Ўлмасхон Салимахоннинг ҳам розилигини олди. Комсомол аъзоси Ҳайри Алимбекова, Магданур Шойназарова каби аёллар ҳам механизатор бўлиш иштиёқини билдиришди. Улар курсни муваффақиятли битириб чиқиб пахта далаларида пўлат агрегат бошқаришди.

Ўтган йили 5 дугона-механизатор ўз машиналарида салкам ярим тонна пахта теришди. Бригада юқори кўрсаткичга эришди. Ҳар гектаридан 36 центнердан ошириб ҳосил олинди.

Меҳнат — бахт, шуҳрат келтиради, деб шуни айтадилар-да! Область конференциясида делегатлар Янгийўлдаги Фрунзе номли колхоз бригада бошлиғи Ўлмасхон Анорбоевани Ўзбекистон Компартиясининг XVIII съездига делегат қилиб сайладилар.

Ўлмасхон бугун республика коммунистларининг улкан анжуманида қатнашади.

Н. РИХСИЕВ.

СЎЗ—СЪЕЗД ДЕЛЕГАТЛАРИГА

ҚАЛБ ТАШАККУРИ

Касбим — оддий бичиқчилик. Бу касбга ёшлигимдан қизиқиб қолганман. 14 йилдирки, пойтахтимизнинг йирик тикувчилик корхонаси «Юлдуз» фирмасида ишлаб келяпман.

Ҳар бир касбнинг ўзига яраша гашти, машаққати бўлади. Қўлимиздан чиққан куйлаклар, костюмлар нозик дидли кишиларимизга қанчалик маъқул бўлса, қувонч бахш этса биз шунчалик хушнуд бўламиз. Демак, кийим-кечак тикишнинг ўзига яраша масъулияти ҳам бўлади.

Кейинги вақтда «Юлдуз» фирмаси тамғаси босилган маҳсулотларга талаб ортиб кетди. Бу, бир томондан, бизни қувонтирса, иккинчидан, янада унумли, янада сифатли ишлашга ундайди. Республикамиз Компартиясининг XVIII съезди ҳамда КПССнинг XXIV съезди муносабати билан ҳамкасбларим қатори мен ҳам зиммамга оширилган социалистик мажбурият олиб ишлаяпман.

1971 йилнинг январь ҳамда февраль ойи топшириқларини муддатидан олдин бажардик. Ҳамшаҳарларимизга жами 4 миллион 800 минг сўмлик кийим кечак тикиб бердик. Коллективнинг бундай ютуғида менинг ҳам озмикўпми ҳиссам борлигидан мамнунман. Кунлик, ойлик топшириқларни 120—130 процентдан бажариб келяпман.

Ҳар бир киши каби менинг ҳаётимда ҳам унутилмас воқеалар кўп содир бўлган. 1957 йилда фирмага ишга келишим 1964 йилда Ленин партиясига аъзо бўлишим ҳамда яқинда Тошкент область партия конференциясида Ўзбекистон Компартияси XVIII съездига делегат қилиб сайланишим шундай воқеалардандир.

Партия ва халқимизнинг бундай юксак ишончи мени янада унумли ишлашга даъват этади.

Г. НОВОСЕЛЬЦЕВА,
«Юлдуз» тикувчилик фирмаси бичиқчиси.

ЙИЛНОМАСИ

кистон партия ташкилотлари Улуг Ватан урушининг оғир йилларида ўз олдида турган вазифаларни шараф билан бажарди. Урушдан кейинги йилларда эса улар меҳнаткашларни беш йиллик планни муваффақиятли бажариш учун курашга сафарбар қилди. IX съезддан кейинги ўтган вақт ичида республика партия ташкилоти сон жиҳатидан икки мартадан кўпроқ ўсди, ташкилий ва ғоявий жиҳатдан чиниқди.

Съезд республика экономикаси ва маданиятини янада ривожлантириш соҳасидаги вазифаларни белгилаб, пахтачиликни жадал суръатлар билан ривожлантиришга катта эътибор берди, саноатга раҳбарликни яхшилаш зарурлигини уқтирди.

Ўзбекистон Коммунистик партиясининг 1952 йил 20—24 сентябрда бўлиб ўтган ЎН БИРИНЧИ СЪЕЗДИДА, 116943 партия аъзоси ва 25755 кандидати номидан ҳал қилувчи овоз билан 683 делегат, маслаҳат овози билан 146 делегат қатнашди.

Съездда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг бешинчи беш йиллик плани юзасидан чиқарилган партия XIX съезди Директивалари лойиҳаси муҳокама қилинди ва якдиллик билан маъқулланди. Съезд партия ишининг савиясини ошириш, хўжалик ва маданий қурилиш ишларига партия раҳбарлигини янада яхшилаш ҳақида қарор қабул қилди.

Республика Компартиясининг 1954 йил 15—17 февралда ўтган ЎН ИККИНЧИ СЪЕЗДИДА ҳал қилувчи овоз билан 756 делегат ва маслаҳат овози билан 75 делегат партиянинг 127927 аъзоси ва 13861 кандидати номидан иштирок этди.

Съезд экономика ва маданиятни ривожлантириш соҳасида қилинган катта ишларга якун ясади. КПСС Марказий Комитетининг «Ўзбекистон ССР да 1954—1958 йилларда пахтачиликни янада ривожлантириш ҳақида» чиқарган қарори съезд ишида асосий ўрин олди.

Ўзбекистон Коммунистик партиясининг ЎН УЧИНЧИ СЪЕЗДИ 1956 йил 26—28 январда бўлиб ўтди. Унда 813 делегат ҳал қилувчи овоз билан, 63 делегат маслаҳат овози билан қатнашди. Бу делегатлар 139722 партия аъзоси ва 10431 аъзоликка кандидат номидан вакил бўлган эди.

Съезд КПСС XX съезди Директивалари лойиҳасини кенг равишда муҳокама қилди ва маъқуллади. Шунингдек, съездда олтинчи беш йилликда саноатни ва қишлоқ хўжалигини ривожлантириш, меҳнаткашларнинг моддий фаровонлиги ва маданий савиясини янада юксалтиришнинг кенг программаси белгилаб берилди.

Ўзбекистон Коммунистик партиясининг ЎН ТЎРТИНЧИ СЪЕЗДИ 1959 йил 7—8 январда бўлиб ўтди. Унда ҳал қилувчи овоз билан 955 делегат, маслаҳат овози билан 111 делегат партиянинг 168360 аъзоси ва 19181 кандидати номидан вакил бўлиб қатнашди.

Съездда республика партия ташкилотининг халқ хўжалигини юксалтириш даврида беш йил ичида қилинган ишларига якун ясалди. Съезд эришилган муваффақиятлар асосида республиканинг келгуси етти йилга мўлжалланган конкрет программасини белгилаб берди.

Республика Коммунистик партиясининг ЎН БЕШИНЧИ СЪЕЗДИ 1960 йил 10—12 февралда бўлиб ўтди. Съездда ҳал қилувчи овоз билан 955 делегат, маслаҳат овози билан 109 делегат иштирок қилди. Улар 182924 КПСС аъзоси, ва 19941 аъзоликка кандидат номидан вакил бўлиб келган эди.

Съезд КПСС XXI съезди қарорларини ҳеч сўзсиз амалга оширишни ҳамда халқ хўжалиги ва маданиятнинг ҳамма тармоқларида, республика меҳнаткашларининг фаровонлигини янада юксалтириш соҳасида етти йиллик планни муддатидан олдин бажаришни таъминлаш Ўзбекистон партия ташкилотининг асосий вазифаси эканлигини таъкидлади.

Ўзбекистон Коммунистик партиясининг ЎН ОЛТИНЧИ СЪЕЗДИ 1961 йил 25—28 сентябрда ўтказилди. Унда партиянинг 209349 аъзоси ва 24978 кандидати номидан 1029 делегат ҳал қилувчи ва 128 делегат маслаҳат овози билав қатнашди.

Съезд республика меҳнаткашларининг экономика ва маданиятни юксалтириш соҳасида бундан аввал қилинган ишларга якун ясади, КПСС Программаси ва Уставининг лойиҳаларини муҳокама қилди.

Республика Коммунистик партиясининг ЎН ЕТТИНЧИ СЪЕЗДИ 1966 йил 3—5 мартда бўлиб ўтди: Республика коммунистларининг бу галги улкан йиғинида XVI съезддан буён қилинган ишларга якун ясалди, СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1966—1970 йилларга мўлжалланган плани юзасидан КПСС XXIII съезди Директиваларининг лойиҳаси муҳокама қилинди, Ўзбекистонда халқ хўжалигини ривожлантириш бўйича саккизинчи беш йиллик режалари белгиланди.

Съездда 319 минг 226 партия аъзоси ва 23 минг 673 кандидатдан ҳал қилувчи овоз билан 1303 делегат ва маслаҳат овози билан 101 делегат қатнашди.

Ўзбекистон Компартиясининг **ЎН САККИЗИНЧИ СЪЕЗДИ** бугун Тошкентда, Санъат саройида ўз ишини бошлайди.

РЕСПУБЛИКАМИЗ ПАХТАЧИЛИГИНИНГ 1970—1975 ЙИЛЛАРДАГИ ЎСИШИ.

Бўка районидаги Фрунзе номли колхоз механизаторлари кўклам экиш кампаниясига пухта ва барвақт тараддуд кўриб қўйдилар. Хўжаликдаги 23 та чопиқ трактори, 15 та сеялка ва бошқа асбоб-ускуналар пухта шайланди. Суратда: илғор механизаторлардан А. Адҳамов ва А. Орзиқуловлар ремонтдан чиқарилган сеялкаларни қайта кўздан кечиришмоқда.

О. Абдурахмонов фотоси.

САНОАТИМИЗ ПАРВОЗИ

◆ Ленин юбилейи нишонланган йилнинг ҳар кунида «Ташсельмаш» заводи бош конвейеридан ўртa ҳисобда 41тадан машина олинди. Бу агрегатлар 2,5 минг теримчининг ишини бажара олади. Йил давомида эса шундай серунум машиналардан 10 минг 620 таси тайёрланиб қишлоқларга жўнатилди.

◆ 1970 йилнинг ҳар 10 кунида 1940 йиннинг 12 ойи давомида ишлаб чиқарилган электр энергия ҳосил қилинди. Аҳоли жон бошига нур ҳосил қилиш даражаси жиҳатидан Ўзбекистон ҳозир Европа, Осиё, Африка ва Латин Америкасининг кўпгина мамлакатларидан ўзиб кетган.

◆ Сўнгги тўрт йилда республикамиз шаҳарларида 56 та йирик давлат корхонаси қурилди ва фойдаланишга топширилди. Бу саноат объектлари орасида Наманган шойи ва костюмбоп газламалар комбинати. Андижон трикотаж фабрикаси, Самарқанд ва Чирчиқ тикув фабрикалари, Тошкент ёғмой комбинати, «Юлдуз» тикувчилик фирмаси, Ўртаовул гўшт комбинати каби корхоналар бор.

◆ Саккизинчи беш йилликда республика олтин қазиб олиш саноати пайдо бўлди. Қизилқумда мамлакатнинг энг йирик Мурунтов кон-металлургия комбинати ишга туширилди. Қорақўтон ва Кўчбулоқ конларини ўзлаштириш бошланди.

◆ Тўққизинчи беш йилликда Ўзбекистонда саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми 46—49 процент ошади. Минерал ўғитлар 1,6 баравар, шойи газламалар 2,2—2,6 баравар, ички трикотаж 1,8 баравар, чарм пойафзал 1,5—1,7 баравар кўпаяди.

Март

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»НИНГ ОЙЛИК КАЛЕНДАРИ

Душанба	1	8	15	22	29
Сешанба	2	9	16	23	30
Чоршанба	3	10	17	24	31
Пайшанба	4	11	18	25	
Жума	5	12	19	26	
Шанба	6	13	20	27	
Якшанба	7	14	21	28	

САНА ВА ЮБИЛЕЙЛАР

4 — Абхазия АССР ташкил топган куннинг 50 йиллиги.

5 — Швейцария Коммунистик партиясига асос солинганига 50 йил тўлади.

Немис, поляк ва халқаро ишчилар ҳаракатининг арбоби Роза Люксембург туғилганига 100 йил тўлади.

8— Халқаро хотин-қизлар куни.

12 — Бундан 20 йил муқаддам СССР Олий Совети тинчликни ҳимоя қилиш тўғрисида Қонун қабул қилди.

14 — Ашхободда Шарқ хотин-қизларининг 1 область конференцияси очилганига 50 йил тўлади.

18 — Париж коммунасининг 100 йиллиги

27 — Халқаро театр куни.

29 — КПССнинг XXIII съезди очилган кунга 5 йил бўлади.

30 — КПССнинг XXIV съезди очилади.

31 — Португалия Коммунистик партияси тузилганига март ойида 50 йил тўлади.

НАВРЎЗ

Март ойида баҳор шабадаси эсиб далалар, боғлар, қирлар кўм-кўк майсалар билан қопланади. Гунафшалар очилади, толлар баргак чиқаради, бодом, ўрик, кўксултон, қизилсултон, гилослар, тоғолча, олхўри ва шафтолилар чамандай очилиб гуллайдилар. Яйловларда, тоғ этакларида чўпонларнинг сеҳргар най садолари атрофга таралабошлайди. Қўзи ва улоқлар, қулинлар ва бўталоқлар ўйноқлашадилар.

Мусичалар янгигина тухумдан чиққан ўз болаларининг парвонаси, майналар наъмаси киши асабига аллақандай майин ором бағишлайди. кўкда турналар арғумчоғи пайдо бўлиб туради, қалдирғочлар учиб келадилар.

Ариқларда сувларнинг шилдираб оқишидан . боғларнинг кўркидан инсон баҳра ола бошлайди. Кишилар оғзи кўкка тегади. (Масалан, ялпиз истеъмол қилинади).

Бутун табиат уйғонган ана шу баҳор кунларини халқимиз катта шоду-хуррамлик билан кутиб олиб, байрам қилади. Бу байрам «Наврўз» деб юритилади. Наврўз жуда қадимдан — Жамшид давридан буён байрам қилиб келинади. Наврўз — Ўрта Осиё, Озарбайжон, Афғонистон ва Эрон каби мамлакат халқларининг байрамидир.

Наврўз байрами одатда катта тайёргарлик ва ўзига хос латофат билан ўтади.

Наврўзгача боғларга тул ва дарахт кўчатлари экилади, мевали дарахтларнинг навини яхшилаш мақсадида уларга янгилари пайванд қилинади, ариқлар тозаланади. Хонадонларда «уй кўтарилади» (уйлар ичи, асбоб-ускуналар тозаланади), катта тайёргарлик билан дастурхон ёзилади, унга анвойи ноз-неъматлар қўйилади ва меҳмон кутилади.

Наврўз арафасида (21 мартга тўғри келади) кечаси билан чироғ ёқиб янги йилнинг биринчи кунини кутиб оладилар. Эртасига эса (22 март) дўстлар, ёру-биродарлар табиат бағрига — далаларга, боғларга, хушҳаво жойларга чиқиб сайр, ўйин-кулги қиладилар.

Наврўзлик кунлари кексаларни ва беморларни зиёрат қиладилар. ва ҳолини сўрайдилар. Ҳатто марҳумларни ҳам унутмайдилар, эслайдилар.

Кўпчилик халқларда, жумладан Ўрта Осиё халқларида Наврўзнинг байрам қилиниши табиат қонунига асосланган.

21 мартгача Қуёш Ернинг жанубий ярим шарига (Экватор чизиғидан жанубга) кўпроқ нур сочса. 21 март куни у экватор чизиғи устига тик келади. Шу куни Қуёш нури шимолий қутбга ҳам жанубий қутбга ҳам тушиши мумкин.

Худди шу — 21 март куни бутун Ер шари бўйича барча жойда кеча ва кундуз баббаравар бўлади.

21 мартдан бошлаб эса Қуёш нури шимолий Ярим шарга кўпроқ тушабошлайди. Кундузлари кечасига нисбатан узунлашаборади. Шимолий яримшарда кунлар исиб баҳор ёзга уланиб кетади. Жанубий ярим шарда эса кунлар совий бошлайди, куз қишга уланиб кетади.

Шунинг учун шимолий яримшарда яшовчи халқларгина мартда Наврўз байрами ўтказадилар.

Худди шу наврўз байрамидан кейин дала ишлари қизиб кетади.

АССАЛОМ, БАҲОР!

МАРТ НИМА?

Март кўпчилик календарларда йилнинг биринчи ойи деб қайд қилинади.

Қадимги Рим календарида ҳам март йилнинг биринчи ойи ҳисобланган. Март — уруш худоси ва деҳқонлар ҳамда чорвадорларнинг ҳомийси Марс шарафига қўйилган.

Жуда мақбул календарлардан бири ҳисобланган Умар Ҳайём календарида ҳам йилнинг бошланиши баҳорги тенг кунликка, яъни март ойига тўғри келган Россияда ҳам XV асргача сана—янги йил март ойидан бошланган. Мучал йилида янги йил Ҳамал ойидан, яъни 22 мартдан бошланади.

ОБ-ҲАВО

Март ойида ҳаво кескин ўзгариб, ҳарорат тез-тез кўтарилиб-пасайиб туради. Тўртинчи беш кунлик ва 26—28 март кунлари энг иссиқ давр бўлади. Шунда ҳарорат ҳатто Қорақалпоғистон АССРда кечалари +1, +3 даража бўлади. Тошкент областида эса кечалари 4—9 даража кундуз кунлари 12—17 даража, жойларда 20 даражагача иссиқ бўлади.

Учинчи ва бешинчи беш кунликларда ҳаво совийди. Бунда температура кечалари —2. +2. кундуз кунлари 5—10 даражагача иссиқ бўлади. Республиканинг шимолида бу даврда кечалари сезиларли даражада совуқ бўлиб, ҳарорат —6, —11 даражагача пасаяди. Шундай қилиб умуман ўртача ойлик ҳарорат нормадагидан 1—1,5° паст бўлади.

Ой давомида булутли кунлар кўп бўлиб, биринчи ўн кунликда ҳаво қисқа муддат очилиб туради. Ёмғир ва ҳўл қор тез-тез ёғади. Айниқса ойнинг иккинчи ярмида ёғингарчилик кўпаяди. Баъзи кунлар область бўйича туман тушади. Ой мобайнида 50—70 миллиметр қалинликда ёғингарчилик бўлади. Бу нормадагига яқин ҳисобланади, баъзи жойларда нормадагидан ошиб кетади.

О. СПИРИДОНОВА,
Урта Осиё гидрометеорология илмий-текшириш институтининг катта инженер синоптиги.

МАСЛАҲАТЛАРИМИЗ

БОҒБОНЛАРГА

Баҳор боғбон учун энг масъулиятли ва иш қайнаган даврдир. Деҳқон учун ҳам, боғбон учун ҳам баҳорнинг ҳар бир дами ғанимат ҳисобланади. Боғларда қуйидаги ишлар қилинади:

Март ойи айни кўчат экадиган ой ҳисобланади. Мевали дарахтлар, тол ва мевасиз дарахт (тол, терак)лар экилади.

Мевали дарахтларни буташ ва уларга шакл бериш тугалланади.

Ишком ва сўрилар тузатилади.

Зараркунанда ва касалликларга қарши дарахтларга, токларга тегишли дорилар пуркалади.

Дарахтлар қуриган пўстлоқдан тозаланади, танасини оҳак суви билан оқланади.

Дарахт тагларига минерал ўғитлар солинади, атрофлари ишланади (чопилади).

Мевали дарахтлар ва токлар искана-пайванд қилинади.

Токлар пархиш қилинади.

Малина тупларининг қуриган, синган ва ҳосил бермайдиган новдалари кесиб ташланади. Симбағазлари тузатилади.

Қулупнайнинг қуриган барглари олиб ташланади. Улар ўғитланади. Қулупнай кўчатлари экилади.

Март ойида ҳам боқча редиска, кашнич, укроп, пиёз уруғларини сепиш мумкин.

Сабзи уруғи сепилади, картошка экилади.

ҲАВАСКОР ГУЛЧИЛАРГА

Кузда экилган наъматак уруғи март ойида униб чиқади. У иккиуч барг чиқариши билан жўякларга олиб ўтқазилади ва пайванд қилишга етилгунча парваришланади. Сунбула киргач наъматакка атиргул куртаклари пайванд қилинади.

Мартда атиргулларнинг тупроққа кўмилган қисми очилади. Агар атиргул кузда қирқилмаган бўлса ортиқча новдалари қирқилади. Агиргул туплари ҳам шу ойда кўчат қилиб ўтқазилади.

Саллагул (пион), картошкагул (георгина), шойигул (канна) ва шу каби гуллар мартда экилади. Мартда қўқонгул (астра), райҳон уруғлари ерга сепилади.

Хонаки (уй ичида ўстириладиган) гулларни бир гултувакдан иккинчисига ўтқазадиган энг қулай вақт ҳам худди шу март ойидир.

Оддий, жайдари қизил (атир) гул ва хушбўй ҳидли оқ, чой атиргулларининг қаламчалари экилади.

КЎКЛАМ

Хуш келибсан, навбаҳорим, бу табаррук диёримга,
Поёндоз эт гулларингни дашту, қир, лолазоримга.

Баҳор ўлкамда яйрасин, бахт-ила бирга порласин,
Элни меҳнатга чорласин, довруғ солиб шиоримга.

Бу ҳамиша баҳор ўлка, ҳавоси беғубор ўлка,
Фусун берар кундан-кунга, бу поёнсиз гулзоримга.

Севиб улкан Ватанимни, яшнаб турган чаманимни,
Қувнаб ғазал айтганимни манзур этай гулёримга.

Доим гўзаллик мавсуми, барча борлиқ табассуми,
Йигит-қизларнинг таъзими нур бағишлар рухсоримга.

Баҳор менинг жамолимда, мавж уради висолимда,
Ҳунар, касбу камолимда, ўхшайди гулузоримга.

Муҳаббатдан ғуруррим бор, шон меҳнатдан ҳузурим бор,
Дилда катта шуурим бор, арзийди ифтихоримга.

Ю. ҲУЗУРИИ,
Янгийўл.

ФУТБОЛ ИШҚИБОЗЛАРИГА

ЯНГИ футбол мавсумининг биринчи ўйинлари 6 мартдан бошланади. Командалар СССР кубоги учун «жанг»га киришадилар. Март ойи охиригача олий ва биринчи группа командалари 1/32, 1/16 ва 1/8 финалида қатнашадилар. Ишқибозлар учун ўйинлар календарини келтирамиз.

6—10 март—СССР кубоги—1/32 «Стронтель» (Аш) — «Металлург» (З), «Молдова» (Кш) — «Шинник» (Яр), «Текстильшик» (Ив) — «Олға» (Ф), «Кузбасс» (Км) — «Волгарь» (Ас), «Даугава» (Р) — «Уралмаш» (Св), «Жальгирис» (В) — «Помир» (Дш).

16—20 март—СССР кубоги—1/16 «Динамо» (Л) — «Заря» (Вг), «Қайрат» (О—О)—«Днепр» (Дн), «Спартак» (М) — Ашхабод—Запорожье жуфти ғолиби, «Пахтакор» (Тш) — Кишинев —Ярославль жуфти ғолиби, «Зенит» (Л) — «Металлист» (Х), «Динамо» (К) — Иваново—Фрунзе жуфти ғолиби, Кемерово—Астрахань жуфти ғолиби — «Динамо» (М), «Нефтчи» (Б) — «Локомотив» (М), «Шахтёр» (Д) — Рига—Свердловск жуфти ғолиби, «ЦСКА» — «Торпедо» (Кт), «Шахтёр» (Қғ) — СКА (Р—Д), «Карпати» (Лв) — Вильнюс—Душанба жуфти ғолиби, «Рубин» (Кз) — «Торпедо» (М), «Спартак» (Ор) — «Динамо» (Мн), «Арарат» (Ер) — «Черноморец» (О), «Динамо» (Тб) — «Кр. Советов» (Кб).

Реклама ва эълонлар

Театр

НАВОИИ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 2/III да **Севги тумори**, 3/III да **Сухайль ва Меҳри**, 4/III да **Чио-Чио-Сан.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 2/III да **Машаққатли йўл**, 3/III да **Йўлчи юлдуз**, 4/III да **Олтин девор.**

МУҚИМИИ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 2/III да **Ажаб савдолар**, 3/III да **Нурхон**, 4/III да **Хотинимнинг эри** (кундуз соат 4 ва кеч 8 да).

Кино

2, 3 МАРТДА

Тўлов — «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «СПУТНИК» (тоқ соатларда). «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 6 ва 8 да).

Шоҳ—оҳу — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун), «КЎКЧА» (эрталаб соат 11, кундуз 1 ва кеч 8 яримда).

Турк оғасининг васияти — «МОСКВА», НАВОИИ номли (кундуз ва кечқурун).

Интизорлик — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда).

Қалбга йўл — «СПУТНИК», «ВОСТОК» (жуфт соатларда).

Мовий муз — «ЧАЙКА» (кундуз соат 3.15, кеч 8 ва 9 яримда).

Узоқдаги ёр — «КЎКЧА» (кундуз соат 3,15, кеч 7 да).

Сумбул сочли гўзал Варвара — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 2, 4, кеч 9.45 минутда).

Любовь Яровая — «МОСКВА» (кундуз соат 2 ва 5.40 минутда).

Қора консулнинг ҳалокати — «МОСКВА» (кеч соат 7 да).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

2, 3, 4, 5 МАРТДА

КОНЦЕРТ

Қатнашадилар:

Узбекистон ССР халқ артистлари:
ҚУНДУЗ МИРКАРИМОВА, МУҲАММАДЖОН МИРЗАЕВ;
Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **ОЛМАХОН ХАЙИТОВА**
VI Жаҳон фестивалининг лауреати Анвар **РУСТАМОВ;**
Солистлар: Комилжон БАРАТОВ, Хайрулла ЛУТФУЛЛАЕВ, Манзура МУМИНОВА, Гулшод ОТАБОЕВА, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Қизлархон ДУСТМУҲАМЕДОВА, Дилафруз ЖАББОРОВА, Азим АЗИЗОВ.

УЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ.

Программани — Бутуниттифоқ театрлар фестивалининг лауреати **Зайтуна ТОЖИБОЕВА** ва **Ғулом ТОЖИ-АЪЛОЕВ** олиб боради.

Концерт кеч соат 8 да бошланади.

Билетлар сотилмоқда.

КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ БЎЙИЧА ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОНТОРАСИ

4 МАРТДАН БОШЛАБ ТОШКЕНТ ШАҲАР ЭКРАНЛАРИГА

«ҚОРА КОНСУЛНИНГ ҲАЛОКАТИ»

НОМЛИ ЯНГИ, РАНГЛИ БАДИИЙ КИНОФИЛЬМНИ ЧИҚАРАДИ

Сценария муаллифлари — М. МЕЛКУМОВ ва К. ЕРМАТОВ.
«Узбекфильм» киностудияси маҳсулоти

Бу трилогиянинг («Осиё устида бўрон», «Революция чавандозлари») тугалланган қисми Туркистонда совет ҳукуматининг ўрнатилишини ҳикоя қилади.

Фильм премьераси ва фильм ижодкорлари билан учрашув 3 март кеч соат 7 да «Москва» кинотеатрида ўтказилади.

Тошкентлик рассомлар ўзларининг мақсад аниқ ифодаланган, рангба-ранг, оригинал, композицион расмлари билан республикамиздагина эмас, иттифоқимиз миқёсида ҳам кенг танилмоқда. Сиз кўриб турган расмлар Павел Иванов (чапда «Самарқандлик қиз», ўртада: «Лайлаклар»), Мануш Иванов (ўнгда: «Қиз портрети»)лар мўйқаламига мансуб.

Л. ГЛАУБЕРЗОН фотолари.

ҚАЕРДА ҚИШ, ҚАЕРДА БАҲОР

Март ойида, жонажон диёримиз Совет Ўзбекистони жойлашган Евроосиё материгининг катта қисмида баҳор бошланиб кетади.

Баҳор Ғарбий Европанинг бутун марказий қисми, Қрим, Кубань, Кавказ ортини, Кичик Осиёни ва Ўрта Осиёни ўз қучоғига қамраб олади. Бу жойларда гунафша, бодом, ўрик, олхўрилар гуллайди, далалар яшил гилам билан қопланади, қишлоқ хўжалик ишлари, жумладан экиш бошланади. Афғонистоннинг тоғлиқ қисмида, Тибетда, Қашқарда, КХДР ва Японияда ҳам баҳор бошланади. Манжурияда баҳор ўзгача. Ҳаво жуда қуруқ бўлади. Бу ерда баҳорда қорлар эримайди, балки буғланади. Совуқда музлаб қолган айрим гуллар муздан тушиб (эриб) яна гуллашни давом эттираверади. Бу ўлкада сирень олма билан бир вақтда гуллайди.

Мартда Шимолий Американинг марказий текисликларига, Аппалачи этакларига, Калифорния водийсига ҳам баҳор қулоч ёяди.

Март ойида Евроосиёнинг ва Шимолий Американинг анча қисми ҳам қор билан қопланиб ётади. Болтиқ денгизининг Ботник, Фин ва Рига қўлтиқлари, Оқ денгизи, Азов, Каспий ва Орол денгизларининг шимолий қисмлари, Байкал кўли, Шимолий Американинг Гудзон қўлтиғи ва Улуғ кўллари муз билан қопланиб ётади.

Шимолий ярим шардаги субтропик минтақада Шимолий Африка, Арабистон, Ҳиндистон, Ҳиндихитой ва Мексикада баҳорнинг охири — қуруқ ва иссиқ кунлар бошланади.

Мисрда қишки ҳосил (дон экинлари ва беда) ўриб-йиғиб олинади. Ҳосил йиғиб олинган далаларда, Мисрнинг ўрта ва жанубий қисмларида шакар қамиш экилади, Мисрнинг шимолида Нил дарёсининг дельтасида эса пахта ва шоли экилади.

Ҳиндистонда эса буғдой ўрими бошланиб кетган.

Африка ва Осиёнинг тропик чўлларида ҳаво қизий бошлайди. Жазирама иссиқ тобора шимолга томон ёйилади.

Тропик минтақада қишлаган барча қушлар мартда гала-гала бўлиб шимолга томон йўл оладилар.

Африкадаги тропик минтақанинг жанубида ёмғирли мавсум бошланади. Ҳар куни тушдан кейин шаррос жала ёға бошлайди. Бу ерларда худди мўъжиза рўй бераётгандай туйилади: қуёш нури остида қизиб, қақраб ётган саванналар бир-икки кун ичида барқ уриб яшнаган гўзал боғга айланиши мумкин. Кечаги баргсиз дарахт эртага яшилга бурканиб олади.

Экватор чизиғидан жанубда, март ойида куз бошланади.

Жанубий Американинг жанубий қисмларида — оловли Ер оролида ва Патагонияда куз совуқ ва ёмғирли бўлади.

Март ойида Жанубий Американинг экваториал минтақасида жуда кўпёғадиган ёмғирлар туфайли Амазонка дарёси даҳшат билан тошади. Тошқин дарё четидан юзлаб километр узоққа ҳам ёйилади. Дарё атрофини то июль ойигача сув босиб ётади.

Африканинг жанубий қисмида куз қуруқ келади. Қурғоқчилик сабабли Конго ва Замбези дарёларининг юқори оқимидаги жойларда дарахтлар ва буталар баргини тўкади, ўтлар қовжираб қуриб қолади. Ҳайвонлар шимолга томон кўчиб ўтадилар.

Австралияда февралнинг охиридан бошланган ёғингарчилик материкнинг шимолига томон ёйилади.

Демак, март ойида Ер куррасининг турли жойларидаги табиат турлича, ўзига хос манзарага эга бўлади. Агар биз март ойидаги энг гўзал-мафтункор манзара бизнинг диёримизда рўй беради десак, янглишмаган бўламиз.

Саҳифа материалларини доцент О. МЎМИНОВ тайёрлаган.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

№ А—1700. ИНДЕКС — 64697. Р — 03203